

**Česká školní inspekce
Olomoucký inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIS-2621/16-S

Název právnické osoby vykonávající činnost školy a školského zařízení	Mateřská škola POHÁDKA, Zábřeh, Československé armády 650/13
Sídlo	Československé armády 650/13, 789 01 Zábřeh
E-mail právnické osoby	mspohadka.zabreh@seznam.cz
IČ	60045051
Identifikátor	600147843
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Hana Zajíčková
Zřizovatel	město Zábřeh
Místo inspekční činnosti	Československé armády 650/13, 789 01 Zábřeh
Termín inspekční činnosti	1. 11. 2016 – 4. 11. 2016

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Inspekční činnost podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání podle školního vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání.

Zjišťování a hodnocení naplnění školního vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání a jeho souladu s právními předpisy a Rámcovým vzdělávacím programem pro předškolní vzdělávání.

Charakteristika

Právnícká osoba Mateřská škola POHÁDKA, Zábřeh, Československé armády 650/13 (dále „škola“) vykonává činnost mateřské školy s celodenním provozem a školní jídelny s kapacitou 700 strážníků, která rovněž poskytuje služby dalším mateřským školám a subjektům v rámci města a jeho okolí. Nejvyšší povolený počet 170 míst ve škole nebyl v době inspekce zcela využit, k předškolnímu vzdělávání bylo přihlášeno celkem 147 dětí. Děti jsou rozděleny do osmi věkově smíšených tříd, z nichž dvě jsou určeny pro skupinovou integraci dětí s vadami řeči. V aktuálním školním roce se v nich vzdělává celkem 30 dětí. Ve škole bylo k 30. září 2016 zapsáno 14 dětí mladších tří let. Budova školy s prostornou zahradou je umístěna v centru města, okolí školy (např. park, rybník, řeka) však nabízí dostatek příležitostí k poznávání přírodního prostředí, blízký stadion i ke sportovnímu vyžití dětí.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Koncepce vzdělávání je stanovena ve Školním vzdělávacím programu pro předškolní vzdělávání (dále ŠVP), který vychází z programu Začít spolu. Hlavní důraz ve vzdělávání je kladen na výchovu ke zdraví. Součástí ŠVP je program environmentální výchovy, který koordinuje proškolená učitelka. Ředitelka školy nastavila jasná pravidla pro chod organizace a stanovila kompetence všem zaměstnancům. Část řídicích pravomocí se vztahem k oblasti plánování, kontroly i hodnocení vzdělávacího procesu delegovala na svou zástupkyni. Systém evaluační činnosti ředitelky školy je v mnoha ohledech efektivní (např. v oblastech sjednocení postupů ve vzdělávacím procesu, vzájemné metodické podpory pedagogů). Ze zjištění na základě systematického vyhodnocování podmínek, průběhu i výsledků vzdělávání jsou definovány konkrétní záměry vedoucí ke zvyšování kvality školy. Z nedostatků zjištěných při inspekční činnosti ale vyplývá, že hodnotící činnost nezahrnuje např. organizaci vzdělávání a specifika prostorového uspořádání tříd, a ani kontrolní systém ředitelky školy není účinný ve všech oblastech (zásadní nedostatek byl zjištěn ve vykazování dětí s potřebou podpůrných opatření). Záznamy z pedagogické rady dokladují, že je činným poradním orgánem ředitelky školy. Informační systém školy je funkční, ke kvalitě vnitřního informačního systému přispívá propojená počítačová síť. Na nástěnkách jsou rodiče zpravováni o aktuálním vzdělávacím obsahu, potřebné dokumenty jsou zveřejněny. Škola je otevřená spolupráci s rodiči, pořádá četné společné akce a prezentační vystoupení. Kvalitní informovanost např. prostřednictvím konzultací a společných schůzek napomáhá společnému řešení vzdělávacích obtíží dětí. Aktivní přístup školy v oblasti spolupráce se zřizovatelem a dalšími místními subjekty přispívá k sounáležitosti s městem i k obohacování vzdělávací nabídky. V rámci ŠVP jsou dětem nabízeny nadstandardní aktivity k rozvoji jejich talentu, které zajišťují učitelky (pohybové, pěvecké, výtvarné, angličtina, flétna a vaření).

Zásadní skutečnosti, které negativně ovlivňují kvalitu vzdělávání, byly zjištěny v prostorovém uspořádání tříd a nastavené organizaci vzdělávání. Podmínky pro vzdělávání ve dvou třídách jsou na běžné úrovni, v šesti třídách jsou však méně vhodné. Vždy dvě bezprostředně sousedící třídy (větší zadní třída a menší přední třída) jsou přepaženy posuvnými dveřmi, které ale nevytvářejí dostatečnou protihlukovou bariéru a obě třídy se vzájemně ruší. Rovněž přecházení dětí a jejich zákonných zástupců přes přední třídy do zadních tříd působí rušivě. Ve třech menších třídách je navíc podstatně omezený prostor např. pro realizaci pohybových aktivit. Tyto okolnosti nepříznivě ovlivňují zejména vzdělávání ve speciálních třídách (chybí místo pro žádoucí pohybové aktivity k rozvoji motoriky, schází potřebný klid pro rozvoj sluchového vnímání i pro speciálně pedagogickou

pěči). Dopolední svačina probíhá ve většině tříd v průběhu až jedné hodiny, kdy si děti samy volí čas a velikost svačiny (vozíky s jídlem ve třech menších třídách ještě zmenšovaly již tak omezený prostor). Z důvodu takto organizované svačiny nezbýval v dopoledním vzdělávání časový prostor pro řízené pohybové aktivity. Kroužky pěvecký a pohybový také nebyly vhodně organizovány, neboť probíhaly ve třídě, kde narušovaly odpolední odpočinek spících dětí. Organizaci kroužků ředitelka školy operativně upravila v průběhu inspekce.

Předškolní vzdělávání zajišťuje převážně stabilizovaný tým 14 pedagogických pracovníků. Jedna z učitelek vykonává přímou pedagogickou činnost v částečném úvazku také jako asistentka pedagoga pro dítě se sociálním znevýhodněním. Všechny učitelky mají požadovanou odbornou kvalifikaci (jedna na vysokoškolské úrovni) pro učitelství v běžných třídách. Speciální péči v logopedických třídách zajišťují zkušené učitelky – logopedické asistentky, které pracují pod supervizí klinické logopedky. Neabsolvovaly však ucelené studium speciální pedagogiky žádoucí pro vzdělávání dětí ve speciálních třídách (doložily požadované vzdělání podle předchozího právního předpisu). V uplynulém období škola intenzivněji nespolupracovala v rámci poskytování speciálně pedagogické péče se školským poradenským zařízením, v aktuálním školním roce zahájila spolupráci s pracovníci školského poradenského zařízení, které má nově pobočku v Zábřehu.

Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků je promyšlený a plně podporuje záměry ŠVP (např. vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami, environmentální výchova, příprava na školní docházku, sociální a finanční gramotnost, polytechnické vzdělávání), ředitelka školy rovněž zajišťuje semináře pro celý pedagogický tým (např. individualizované vzdělávání, hodnocení v mateřské škole). Při inspekční činnosti bylo zřejmé, že poznatky jsou účelně využívány v praxi. Přímá pedagogická činnost je nastavená a využívána efektivně ve prospěch dětí.

Škola rozvíjí partnerství, která přispívají k úspěšnému naplňování vzdělávacích záměrů ŠVP zejména v oblasti environmentální výchovy (např. ekologické centrum Mrkvička, Lesy České republiky, ZOO Olomouc). Škole byl již potřetí udělen titul Zelená škola Olomouckého kraje. Úspěšně se prezentuje na veřejnosti (např. vystoupením pěveckého sboru Pampelišky, účastí ve výtvarných, hudebních nebo sportovních soutěžích, programy k vítání občánků i pro seniory). Společné akce s rodiči dětí a slavnosti podporují otevřené vzájemné vztahy. Pro rodiče dětí v posledním roce před zahájením povinné školní docházky pořádá škola přednášku o školní zralosti a o požadavcích na připravenost dětí ke vstupu do základní školy.

Škola nastavila účinný systém prevence bezpečnostních rizik při vzdělávání a s ním souvisejících činnostech. Vedení školy vyhledává a vyhodnocuje bezpečnostní rizika prostřednictvím odborně způsobilé osoby i vlastní kontrolní činností. Zjištěné nedostatky následně odstraňuje. Pravidla bezpečnosti a ochrany zdraví jsou uvedena ve školním řádu a dalších stěžejních dokumentech. Principy prevence sociálně patologických jevů jsou vhodně včleněny do vzdělávacího obsahu i školních aktivit.

Ředitelka školy průběžně zajišťuje obnovu a rozvoj materiálně-technických podmínek pro realizaci činnosti školy. Vícezdrojové financování (dotace ze státního rozpočtu včetně rozvojových programů, dotace od zřizovatele, provozování hospodářské činnosti a příspěvků od jiných subjektů) umožňuje postupné zlepšování materiálního zázemí. Všechny třídy mají dostatečně vybavená centra aktivit (např. hudební, literární, výtvarné, koutky pro relaxaci dětí). Speciálně pedagogických pomůcek má škola dostatek, (proto nebyly v posledních letech ve větším rozsahu doplňovány), děti využívají i běžné pomůcky a hračky. Didaktické pomůcky si učitelky vyrábějí také samy. Všechny podmínky jsou dětmi účelně využívány s výjimkou stolků a židlí. Ty sice odpovídají rozdílným antropometrickým potřebám dětí ve věkově smíšeném kolektivu, avšak vzhledem ke specifické organizaci

svačiny nebyly dětmi vždy správně zvoleny. Učitelky i děti mají k dispozici vhodné počítačové zařízení i interaktivní tabuli (v době inspekce nebyla práce s ní zařazena). Škola využívá vlastní vybavenou výtvarnou dílnu. K pohybovému rozvoji přispívá od jara do podzimu krytý bazén umístěný na školní zahradě.

Hodnocení průběhu vzdělávání

V době inspekce byla ve třídách zaznamenána klidná tvořivá atmosféra a převážně bezkonfliktní prostředí. Pedagogické pracovnice laskavě, a přitom důsledně, vedly děti k dodržování pravidel vzájemných vztahů i pravidel při využívání center aktivit. Podněcovaly zájem dětí o vzdělávání, podle potřeby k nim uplatňovaly individuální přístup. Spontánní a řízené aktivity byly v rovnováze, činnosti byly vhodně propojené dětem blízkým tématem. Učitelky uplatňovaly účelně různorodé metody vzdělávání, např. situační, prožitkové a kooperativní učení. Průběh vzdělávání byl plynulý, děti měly velký prostor pro samostatný výběr činností, k němuž je motivoval také zavedený systém uložení pomůcek a hraček. Děti těchto možností využívaly, rozehrávaly hry v malých skupinách nebo samostatně, učitelky jim byly ochotným průvodcem. Při řízených aktivitách byly při společných činnostech v komunitním kruhu příkladně podporovány vztahy mezi dětmi, účelně začleňovány činnosti k rozvoji smyslového vnímání, řečových a hudebních dovedností. Děti byly vedeny ke sdělování vlastních zkušeností a naslouchání druhým. Pozitivní je, že doba společného působení obou učitelek ve třídě byla účinně využita k diferenciaci činností podle věku a možností dětí nebo k individuální práci. Přiměřeně náročné problémové otázky děti podněcovaly k samostatnému uvažování i vzájemné spolupráci. Pedagogické pracovnice děti průběžně povzbuzovaly motivující zpětnou vazbou, příležitosti k podpoře sebehodnocení a k vzájemnému hodnocení dětí byly vytvořeny většinou jen okrajově. Všechny děti byly správně vedeny k samostatnosti při oblékání a při úklidu pomůcek a hraček, podpora sebeobslužnosti při přípravě svačiny byla příkladná.

Ve speciálních třídách probíhalo vzdělávání organizačně podobně jako v běžné třídě. Učitelky uplatňovaly k dětem vstřícný a empatický přístup s vysokou mírou individuální podpory. Kromě výraznějšího podněcování dětí k řečovému projevu a rozšiřování jejich slovní zásoby směřovaly učitelky děti přirozeně ke správné výslovnosti dle jejich aktuálních individuálních možností a ke gramatické správnosti řeči. V rámci daných prostorových a personálních možností byla dětem poskytována individuální a skupinová speciálně pedagogická péče, která byla nenásilně zařazena do průběhu dne.

Škola podporuje zdravý vývoj dětí dle ŠVP zejména tematickým začleněním této oblasti do průběhu vzdělávání, organizováním různých sportovně motivovaných aktivit a akcí zaměřených na zdravý životní styl. Řízené zdravotně preventivní pohybové aktivity ale byly v době inspekce většinou nahrazeny pouze pohybovými hrami s minimálním účinkem na procvičení všech svalových skupin nebo rozvoj fyzické zdatnosti dětí. Jejich pravidelné zařazování ve třídě nebo při pobytu venku nedokladovaly ani záznamy v třídních knihách. Materiální podmínky pro rozvoj hrubé motoriky byly v době spontánních činností rovněž využívány pouze ojediněle. Pobyt venku je zařazován pravidelně (dokladují zápisy v třídních knihách). Odpolední odpočinek je vhodně nastaven tak, aby zohledňoval individuální potřeby dětí, z důvodu konání kroužků (viz výše) však neměl vždy správný účinek. Záměry výchovy ke zdravému životnímu stylu se škole daří naplňovat také uplatňováním prvků programu Začít spolu a Zdravé mateřské školy, pestré stravě a využívané nabídce nápojů, i zařazováním dalších zdraví prospěšných aktivit (saunování, plavání, bruslení a lyžování).

Hodnocení výsledků vzdělávání

Škola sleduje výsledky vzdělávání na úrovni školy systematicky na základě každoročně vyhodnocovaných záznamů o jednotlivých dětech a dalších podkladů. Z nich jsou stanovována opatření pro zkvalitňování vzdělávacího procesu v rámci celé školy.

Ze sledování pokroků jednotlivých dětí vyplývají dílčí záměry pro jejich další individuální rozvoj, na základě vyhodnocování škola definuje rizika školní neúspěšnosti a navrhuje např. zařazení dítěte s vadami řeči do speciální třídy. Nedostatkem je, že k takovému opatření docházelo v uplynulém období ve spolupráci s klinickou logopedkou, nikoliv se školským poradenským zařízením. Rovněž individuální speciální péče byla dětem s vadami řeči dosud poskytována pouze podle průběžně aktualizovaných pokynů klinické logopedky. Intenzivnější podporu, např. formou náhradních komunikačních systémů, je zapotřebí zavést u dětí s přetrvávajícími obtížemi v oblasti dorozumění (špatné porozumění a nemluvnost). Spolupráce asistentky pedagoga s učitelkou ve třídě v oblasti sociálního rozvoje dítěte byla účinná. Škola velmi dobře zajistila péči dítěti se zdravotním omezením ve spolupráci s místní neziskovou organizací. Dětem mladším tří let byly ve třídách přizpůsobeny materiální podmínky a byla jim podle potřeby poskytnuta odpovídající individuální podpora ze strany pedagogů.

Individuální nebo podpůrné plány pro děti s potřebou individuální podpory v některé oblasti (např. s odkladem povinné školní docházky, s vadou řeči) mají formální charakter a chybí jejich průběžné vyhodnocování. Z hospitační činnosti však vyplynulo, že realizovaná individuální péče a další podpůrné programy (např. Aflatoun pro rozvoj finanční a sociální gramotnosti a stimulační program Maxík) přispívají k rozvoji osobnosti dětí a jejich individuálních předpokladů. Děti ve všech třídách se aktivně účastnily nabízených činností, dokázaly řešit problémové otázky, bez zábran se dle svých možností vyjadřovaly. Vztahy mezi nimi byly bezkonfliktní, vzájemně si pomáhaly a spolupracovaly. Rozvoj oblastí potřebných pro výuku čtení, psaní a počítání byl v průběhu vzdělávání zřejmý ve všech třídách, pouze ojediněle však byly děti důsledně vedeny ke správným pracovním návykům (úchopu psacích a výtvarných potřeb a správnému sedu). Rovněž prvky logopedické prevence byly v běžných třídách uplatňovány jen výjimečně.

Spolupráce se základní školou není systematicky rozvíjena, mateřská škola nesleduje úspěšnost dětí v navazujícím základním vzdělání, ani nemá přehled o tom, zda děti ze speciálních tříd pokračují dále v režimu speciálního nebo běžného vzdělávání. Mimo ŠVP je realizován klub pro rodiče s dětmi, který přispívá ke snížení adaptačních potíží nových dětí před nástupem do mateřské školy.

Závěry

Hodnocení vývoje

- v letech 2007-2009 proběhla rekonstrukce budovy, vnitřních prostor i školní zahrady,
- v roce 2011 byla navýšena kapacita školy ze 160 na 170 míst, ze sedmitřídní školy se stala osmitřídní, z toho důvodu se rozšířil pedagogický tým, který je plně odborně kvalifikovaný; složení tříd se z věkově stejnorodého změnilo na věkově smíšené, což přispívá k podpoře sociální oblasti,
- v oblasti koncepčního řízení školy došlo ke stagnaci, řídicí systémy komplexně neidentifikují nedostatky v činnosti školy; ŠVP, který nedefinoval vzdělávací obsah (a zahrnovaly jej až třídní vzdělávací programy), zůstal v této oblasti beze změny a ředitelka školy jej doplnila až v průběhu inspekce,

- škola si udržuje vysokou kvalitu poskytovaného vzdělávání, do ŠVP byly zařazeny programy a nadstandardní aktivity účinně podporující osobnostní rozvoj dětí.

Silné stránky

- funkční vnitřní a vnější informační systém umožňuje všem účastníkům vzdělávání aktivně se podílet na činnosti školy,
- spolupráce s partnery významně obohacuje vzdělávací obsah při naplňování záměrů vzdělávání,
- škola se úspěšně prezentuje na veřejnosti,
- pedagogický tým se dále systematicky vzdělává v souladu s potřebami školy a záměry ŠVP, poznatky využívá účelně v praxi,
- efektivitu vzdělávání pozitivně ovlivňuje podnětné prostředí (centra aktivit), diferenciací činností vzhledem k věku a individuálním možnostem dětí,
- výrazná podpora sociálních vztahů a samostatnosti dětí v rozhodování se pozitivně projevují v kvalitní úrovni sociálních kompetencí dětí.

Slabé stránky

- nedostatky v nastavené organizaci negativně ovlivňují vzdělávání, zejména ve speciálních třídách,
- nedostatečně účinná kontrolní a evaluační činnost neidentifikovala nedostatky v nastavení organizace a podmínek vzdělávání,
- nedostatky ve využívání vhodných příležitostí pro podporu sebehodnocení a vzájemného hodnocení dětí.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- věnovat zvýšenou pozornost při zařazování dětí do speciálních tříd, zvýšit součinnost se školským poradenským zařízením v návaznosti na potřeby dětí a rodičů, zajistit speciální péči speciálním pedagogem,
- systematicky vyhodnocovat individuální a podpůrné plány.

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá ředitelce školy ve lhůtě do 30 dnů odstranit nedostatky zjištěné při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jak byly nedostatky odstraněny a jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Olomoucký inspektorát, Wellnerova 25, 779 00 Olomouc, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu csi.m@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina vydaná městem Zábřeh, s účinností od 4. března 2015
2. Potvrzení ve funkci ředitelky vydané Městem Zábřeh, dne 26. ledna 2010
3. Souhlas s prodloužením činnosti tříd se speciálními vzdělávacími potřebami ze dne 8. července 2016, čj. KUOK 6978/2016
4. Výkazy S 1-01 a R 13-01 podle stavu k 30. září 2014, 2015 a 2016

5. Školní matrika (Evidenční listy), školní rok 2016/2017, přehled o docházce dětí ve školním roce 2016/2017 k datu inspekce
6. Třídní knihy pro mateřské školy, školní roky 2015/2016 a 2016/2017 k termínu inspekce
7. Školní řád s platností od 1. září 2016
8. Dokumentace dětí zařazených do logopedických tříd, školní rok 2014/2015, 2015/2016 a 2016/2017
9. Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání s platností od 1. listopadu 2016, třídní vzdělávací programy
10. Roční plán ředitelky školy; Výroční zpráva o činnosti mateřské školy
11. Záznamy o průběhu vzdělávání dětí, individuální a podpůrné plány, portfolia dětí
12. Doklady o přijímání dětí k předškolnímu vzdělávání, stav k datu inspekce; Kritéria pro přijetí k předškolnímu vzdělávání; Výjimka z počtu dětí ve třídách ve školním roce 2016/2017
13. Personální dokumentace (doklady o odborné kvalifikaci, osvědčení ze vzdělávacích akcí, rozvržení přímé pedagogické činnosti, pracovní povinnosti)
14. Záznamy z pedagogické rady od školního roku 2015/2016 k termínu inspekce
15. Doklady související se zajištěním bezpečnosti žáků při poskytování vzdělávání a školských služeb
16. Inspekční zpráva, čj. ČŠI 17/06-13, ze dne 20. února 2006
17. Doklady vztahující se k finančním podmínkám školy (finanční vypořádání dotací poskytnutých ze státního rozpočtu s výjimkou dotací na projekty spolufinancované z rozpočtu Evropské unie a z prostředků finančních mechanismů, výkaz zisku a ztráty příspěvkové organizace a hlavní kniha analyticky za rok 2015)
18. Webové stránky školy: www.mspohadkazabreh.cz k termínu inspekce

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na výše uvedenou adresu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole, jíž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Renata Ležalová, školní inspektorka

Renata Ležalová v. r.

Mgr. Blanka Kloudová, školní inspektorka

Blanka Kloudová v. r.

Bc. Jana Zochová, školní inspektorka

Jana Zochová v. r.

Bc. Zdeňka Turková, kontrolní pracovnice

Turková Zdeňka v. r.

V Praze 30. listopadu 2016

Datum a podpis ředitelky školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Hana Zajíčková, ředitelka školy

Zajíčková v. r.

V Zábřehu 13. prosince 2016